

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ & ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΤΡΙΤΗ 24 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2019
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

- A.1 α. Λάθος β. Σωστό γ. Λάθος δ. Σωστό ε. Σωστό
A.2 1. δ 2. δ

ΘΕΜΑ Β

B.1 α. Ανεργία τριβής και Διαρθρωτική ανεργία

β. Η ανεργία τριβής οφείλεται στην αδυναμία των εργατών να εντοπίζουν αμέσως τις επιχειρήσεις με τις κενές θέσεις και στην αδυναμία των επιχειρήσεων να εντοπίσουν τους άνεργους εργάτες. Επίσης μπορεί να οφείλεται στη γεωγραφική απόσταση μεταξύ της περιοχής όπου υπάρχει ανεργία και αυτής όπου υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας. Γενικότερα οφείλεται στην έλλειψη ενός αποτελεσματικού συστήματος πληροφοριών για ύπαρξη ανέργων και επιχειρήσεων με κενές θέσεις εργασίας.

Η διαρθρωτική ανεργία οφείλεται σε τεχνολογικές μεταβολές, οι οποίες δημιουργούν νέα επαγγέλματα και αχρηστεύουν άλλα, και σε αλλαγές στη διάρθρωση της ζήτησης, οι οποίες αυξάνουν τη ζήτηση ορισμένων προϊόντων και ταυτόχρονα μειώνουν τη ζήτηση άλλων. Όπως είναι φανερό, η διαρθρωτική ανεργία δημιουργείται από τη δυσαναλογία προσφοράς και ζήτησης των διάφορων ειδικοτήσεων.

γ. Τα μέτρα επαγγελματικής κατάρτισης και επανεκπαίδευσης έχουν σκοπό να διευκολύνουν τους άνεργους στην απόκτηση επαγγελματικών γνώσεων και ειδικεύσεων, οι οποίες είναι απαραίτητες ή χρήσιμες, προκειμένου να απασχοληθούν στις υπάρχουσες κενές θέσεις εργασίας. Είναι φανερό ότι τα μέτρα αυτά έχουν στόχο τη μείωση της διαρθρωτικής ανεργίας.

** Για την καταπολέμηση της ανεργίας τριβής δεν αναφέρονται με σαφήνεια μέτρα καταπολέμησης στο σχολικό βιβλίο. Μία προσπάθεια περιορισμού των προβλημάτων στα οποία οφείλεται είναι ένα μέτρο. (Εναλλακτικά, γράψτε τα υπόλοιπα γραφόμενα μέτρα.)*

Τα μέτρα αύξησης της συνολικής ζήτησης είναι δημοσιονομικά και νομισματικά. Τα δημοσιονομικά μέτρα περιλαμβάνουν κυρίως αύξηση των κρατικών δαπανών για δημόσια έργα και προώθηση μεγάλων επενδυτικών έργων. Σκοπός αυτών των μέτρων είναι η άμεση αύξηση της απασχόλησης και των εισοδημάτων. Τα νομισματικά μέτρα αποβλέπουν στη μείωση του επιτοκίου, με σκοπό την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων, της παραγωγής και, συνεπώς, της απασχόλησης.)

ΘΕΜΑ Γ

- Γ.1** Έτος βάσης είναι το 2002 καθώς το ονομαστικό Α.Ε.Π. είναι ίσο με το πραγματικό Α.Ε.Π.
- Γ.2** Το ονομαστικό Α.Ε.Π. μετρά τη χρηματική αξία της παραγωγής μιας οικονομίας σε τρέχουσες τιμές. Το πραγματικό Α.Ε.Π. μετρά το μέγεθος της παραγωγής σε σταθερές τιμές (κάποιου τυχαία επιλεγμένου έτους βάσης).
Το πραγματικό Α.Ε.Π. αυξάνεται μόνον, όταν η ποσότητα παραγόμενων αγαθών και υπηρεσιών έχει αυξηθεί, σε αντίθεση με το ονομαστικό Α.Ε.Π., που αυξάνεται είτε επειδή έχει αυξηθεί η παραγωγή είτε επειδή έχουν αυξηθεί οι τιμές ή έχουν αυξηθεί και τα δύο.
Το πραγματικό Α.Ε.Π., επειδή μετρά τις πραγματικές μεταβολές του προϊόντος από έτος σε έτος, διαφέρει από έτος σε έτος μόνον αν κυμαίνονται οι παραγόμενες ποσότητες. Γι' αυτό είναι καλύτερο μέτρο σύγκρισης της ευημερίας μιας οικονομίας απ' ό,τι το ονομαστικό Α.Ε.Π..
- Γ.3** Ο δείκτης τιμών ή αποπληθωριστής τιμών εκφράζει την τιμή σε μια χρονική περίοδο ως προς την τιμή σε μια άλλη χρονική περίοδο, η οποία επιλέγεται τυχαία ως βάση σύγκρισης.

Οι τύποι υπολογισμού είναι:

$$\text{Δείκτης τιμών} = \frac{\text{Τιμή έτους}}{\text{Τιμή έτους βάσης}} \cdot 100 \quad \text{ή} \quad \text{Δείκτης τιμών} = \frac{\text{Ονομαστικό Α.Ε.Π.}}{\text{Πραγματικό Α.Ε.Π.}} \cdot 100$$

$$2003: \text{Δείκτης τιμών} = \frac{250}{125} \cdot 100 = 200$$

$$2004: \text{Δείκτης τιμών} = \frac{400}{250} \cdot 100 = 160$$

$$\text{Γ.4} \quad \text{Ρυθμός πληθωρισμού 2005} = \frac{\text{Δείκτης}_{2005} - \text{Δείκτης}_{2004}}{\text{Δείκτης}_{2004}} \cdot 100$$

$$\Leftrightarrow 20\% = \frac{\text{Δείκτης}_{2005} - 160}{160} \cdot 100 \quad \Leftrightarrow \text{Δείκτης τιμών}_{2005} = 192$$

** Πρέπει να επισημανθεί ότι ο παραπάνω δείκτης τιμών είναι ο αποπληθωριστής του Α.Ε.Π. κι όχι ο δείκτης τιμών καταναλωτή που θα έπρεπε να λαμβάνεται υπόψη για τον ρυθμό πληθωρισμού.*

$$\text{Γ.5} \quad \text{Ονομαστικό Α.Ε.Π.}_{2005} = 400 + \frac{25}{100} \cdot 400 = 500 \text{ χρηματικές μονάδες}$$

$$\text{Πραγματικό Α.Ε.Π.}_{2005} = \frac{500}{192} \cdot 100 = 260 \text{ χρηματικές μονάδες περίπου}$$

Η πραγματική ποσοστιαία μεταβολή του Α.Ε.Π. μεταξύ των ετών 2004 και 2005 είναι:

$$260 - 250 = 10 \text{ χρηματικές μονάδες περίπου}$$

ΘΕΜΑ Δ

- α. Δεδομένου ότι, όταν όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται στην παραγωγή του αγαθού X, τότε η οικονομία παράγει 400 μονάδες του αγαθού X, στο συνδυασμό Α θα έχουμε $X = 400$ και $\Psi = 0$ (αφού δεν υπάρχει παραγωγικός συντελεστής που να απασχολείται στο Ψ).

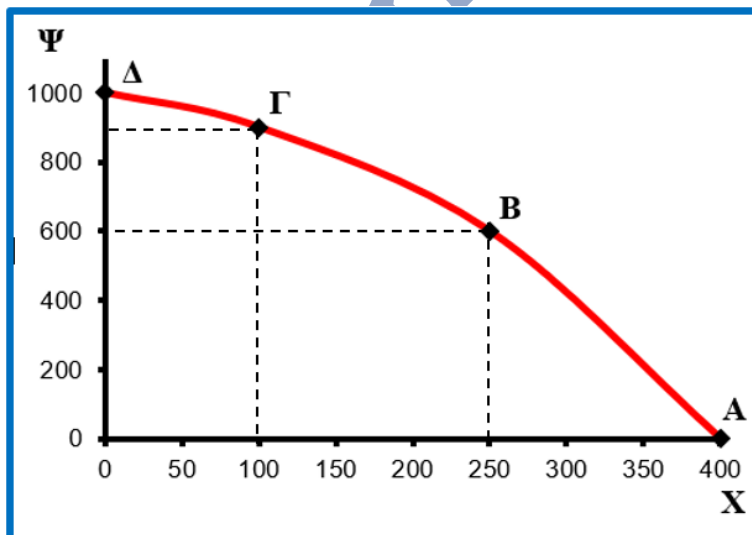
$$B \rightarrow A : \quad KE_X = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} \Leftrightarrow 4 = \frac{\Psi - 0}{400 - 250} \Leftrightarrow \Psi = 600$$

$$\Gamma \rightarrow B : \quad KE_X = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} \Leftrightarrow 2 = \frac{\Psi - 600}{250 - 100} \Leftrightarrow \Psi = 900$$

$$\Delta \rightarrow \Gamma : \quad KE_X = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} \Leftrightarrow 1 = \frac{\Psi - 900}{100 - 0} \Leftrightarrow \Psi = 1.000$$

	X	Ψ	KE_X
A	400	0	
			4
B	250	600	
			2
Γ	100	900	
			1
Δ	0	1.000	

- β.

- γ. Πρέπει να υπολογίσουμε τη μέγιστη ποσότητα του Ψ όταν παράγονται 200 μονάδες X:

$$2 = \frac{900 - \Psi}{200 - 100} \Leftrightarrow \Psi = 700$$

	X	Ψ	KE_X
B	250	600	
	200	?	2
Γ	100	900	

X	Ψ
0	1.000
↓	↓
200	Ψ=700

Άρα, για να αυξηθεί η παραγωγή του X από 0 σε 200 μονάδες, πρέπει η παραγωγή του Ψ να μειωθεί από 1.000 σε 700 μονάδες, δηλαδή πρέπει να **θυσιάστούν** $1.000 - 700 = 300$ μονάδες προϊόντος.

- δ. Πρέπει να υπολογίσουμε τη μέγιστη ποσότητα του X όταν παράγονται $(1.000 - 50 =) 950$ μονάδες Ψ:

$$\frac{100-0}{1.000-900} = \frac{100-X}{950-900} \Leftrightarrow X = 50$$

	X	Ψ	ΚΕ_Ψ
Γ	100	900	
	?	950	1
Δ	0	1.000	

X	Ψ
X=50	950
↓	↓
0	1.000

Άρα, για να αυξηθεί η παραγωγή του Ψ από 950 σε 1.000 μονάδες, πρέπει η παραγωγή του X να μειωθεί από 50 σε 0 μονάδες, δηλαδή πρέπει να **θυσιάστούν** $50 - 0 = 50$ μονάδες προϊόντος.

- ε. Θα υπολογίσουμε το κόστος ευκαιρίας του Ψ σε μονάδες του X από Α στο Β:

$$ΚΕ_{\Psi} = \frac{\Delta X}{\Delta \Psi} = \frac{400-250}{600-0} = \frac{1}{4}$$

	X	Ψ	ΚΕ_Ψ
A	400	0	
			¼
B	250	600	

Αυτό σημαίνει ότι για κάθε μία μονάδα του Ψ που παράγεται στο διάστημα AB, όπως η 501^η, πρέπει να θυσιάσει 0,25 μον. X.